

Брюксел, 4.2.2016 г.
COM(2016) 46 final

ДОКЛАД НА КОМИСИЯТА ДО ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И СЪВЕТА

Оценка на ефективността на съществуващата система на европейските публични финансови институции за насърчаването на инвестициите в Европа и съседните държави

{SWD(2016) 22 final}

1. ВЪВЕДЕНИЕ

На 16 ноември 2011 г. Европейският парламент и Съветът приеха Решение № 1219/2011/ЕС относно записването от Европейския съюз (ЕС) на допълнителни акции в капитала на Европейската банка за възстановяване и развитие (ЕБВР) вследствие решението за увеличаване на този капитал.

Настоящият доклад е изготвен в отговор на искането в съображение 8 от Решението към Комисията (ЕК) до края на 2015 г. да представи на Европейския парламент и на Съвета доклад за оценка на ефективността на съществуващата система на европейските публични финансови институции за насърчаването на инвестициите в Европа и съседните държави, включително препоръки относно сътрудничеството между съответните банки и оптимизирането и координацията на техните дейности.

ЕК подкрепя активно както европейските, така и съседните държави, посредством широк спектър от финансови програми и инструменти, които се насочват също така чрез международните финансови институции (МФИ). Между тях са ЕБВР и Групата на Европейската инвестиционна банка (ЕИБ), която обхваща ЕИБ и Европейския инвестиционен фонд (ЕИФ). Сътрудничеството между ЕК, Групата на ЕИБ и ЕБВР се осъществява въз основа на меморандум за разбирателство (МР) относно дейностите извън ЕС¹ (т.нар. „тристранен МР“, подписан през 2011 г. и преразгледан през 2013 г.).

2. ОБХВАТ И МЕТОДИЧЕСКИ ПОДХОД

Анализът обхваща периода 2010—2014 г. и е съсредоточен върху онези държави от ЕС, в които ЕБВР извършва дейност, и върху съседните държави на Европа („региона“), които за целите на настоящия доклад са разделени на следните обособени географски области: източно- и централноевропейски държави — членки на ЕС (ЕС-11), Южно и Източно Средиземноморие, Югоизточна Европа, Източна Европа и Кавказ, Централна Азия, Русия и Турция².

Групата на ЕИБ и ЕБВР са най-активните МФИ в целия регион и по тази причина заключенията и препоръките се базират на задълбочения анализ на тези две МФИ и на оценката на тяхното сътрудничество. В работния документ на службите на Комисията, представен заедно с настоящия доклад, е включен също така по-общ преглед на други МФИ, които осъществяват дейност в региона, включително: Групата на Световната банка, в която влизат нейните дъщерни предприятия Международната финансова корпорация (МФК) и Международната банка за възстановяване и развитие (МБВР), Черноморската банка за търговия и развитие (ЧБТР), KfW Entwicklungsbank (KfW), Agence Française de Développement (AFD), Банката за развитие към Съвета на Европа (БРСЕ) и Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK).

При изготвянето на доклада ЕК получи съдействие от външен консултант за събирането и анализирането на данните. В процеса бяха използвани четири различни оперативни

¹ С тристранния МР се цели възможно най-голямо увеличаване на полезните взаимодействия от дейностите на трите партньора в държавите, в които са активни и трите институции, като се подкрепя съвместната работа и сътрудничеството между двете банки според съответните им силни страни, експертни знания и компетентности.

² Подробно описание на държавите и определения са представени в работния документ на службите на Комисията.

инструмента: документно проучване и преглед на литературата, интервюта със заинтересовани страни, анализ на база данни и анализ на конкретни случаи.

3. ПРЕГЛЕД НА ЕБВР И ГРУПАТА НА ЕИБ

Двете МФИ имат *различни акционери, специални мандати и характерни бизнес модели*. Тези разлики осигуряват на двете МФИ специфичните им сравнителни предимства, които им дават възможност да увеличат в максимална степен ефикасността и ефективността на съответното публично финансиране, което предоставят, като по този начин се гарантират ползи за икономиките в региона.

Що се отнася до *акционерите* на МФИ, ЕБВР е многостранна банка за развитие (МБР), чиито акционери са държавите — членки на ЕС, ЕС и ЕИБ, както и редица държави извън ЕС. Държавите, в които ЕБВР осъществява дейност, са както държави от ЕС, така и извън него. В качеството си на член на ЕБВР, ЕС е представляван от ЕК, която участва в Съвета на гуверньорите и в Съвета на директорите на ЕБВР. ЕИБ също е представена в ЕБВР от гуверньор и от изпълнителен директор в Съвета на директорите. ЕС, ЕИБ и държавите членки имат общо дялово участие от 63 %. Освен това ЕС е един от най-големите донори на безвъзмездни средства за ЕБВР за техническо сътрудничество, инвестиционни безвъзмездни средства, механизми за поделение на риска, такси за постигнати резултати и привилегировано финансиране. През 2014 г. ЕС предостави на ЕБВР 105 милиона евро (което представлява 31 % от получените донорски средства).

Акционерите на ЕИБ са 28-те държави членки, а акционерите на ЕИФ са ЕИБ (63,7 %), ЕС (24,3 %) и 26 публични и частни финансови институции (12 %). ЕК е член на Съвета на директорите на ЕИБ и на ЕИФ.

Що се отнася до *мандатите* на МФИ, съгласно Споразумението за установяване на основните документи на ЕБВР (устава на ЕБВР) институцията разполага със свои собствени привилегии и имунитети. Мандатът на ЕБВР се състои в това да „способства за прехода към отворени и ориентирани към пазара икономики и да насърчава частната и предприемаческата инициатива“ в цяла Централна и Източна Европа, Централна Азия и, в последно време, в южния и източния средиземноморски регион³. ЕБВР работи в държави, които са се ангажирали със спазването на принципите на многопартийна демокрация, плурализъм и пазарни икономики. Тя допринася също така за целта за насърчаване на демокрацията и върховенството на закона. Въпреки че ЕБВР няма конкретен мандат да прилага политиките на ЕС, какъвто е случаят с ЕИБ, тя се ръководи от тях (например в рамките на екологичните и социалните политики, където се прави изрично позоваване на стандартите на ЕС) и се стреми да ги популяризира в своята дейност. В мандата на ЕБВР за подпомагане на прехода се очертава също така друга разлика, а именно това, че ЕБВР работи активно с държавите, в които осъществява своите операции, за провеждането на реформи в областта на политиката с цел подобряване на бизнес климата и условията за инвестиране, насърчаване на конкурентни и добре регулирани пазари, които ще привличат частен капитал.

ЕИБ е финансова институция на ЕС, създадена съгласно Договора за функционирането на ЕС. Тя се счита също така за МБР. Според устава на банката ЕИБ има ясен мандат да

³ Повече информация за протичането на този преход е предоставена в работния документ на службите на Комисията.

подкрепя постигането на целите на ЕС в областта на политиката. Банката използва своите финансови операции за постигането на европейска интеграция и социално сближаване. Повече от 90 % от нейната дейност е съсредоточена върху постигането на вътрешните цели на ЕС, но тя подкрепя също така външната политика и политиката за развитие на ЕС. Извън ЕС, ЕИБ осъществява своята дейност въз основа на специални мандати от Съвета и Европейския парламент или на свой собствен риск в съответствие със своя устав. В рамките на Групата на ЕИБ, ЕИФ е специализиран в предоставянето на рисковото финансиране на МСП в целия ЕС и в държавите кандидатки.

Съгласно член 19 от устава на ЕИБ се изисква всички искания за финансиране от собствените ресурси на ЕИБ да се изпращат на ЕК за становище, преди да бъдат представени на Съвета на ЕИБ за одобрение. През 1975 г. ЕК сформира „Groupe Interservice BEI“ (GIB), посредством която изготвя колективно становище относно съответствието на исканията за финансиране, получени от ЕИБ, с правилата и политиките на ЕС. По този начин ЕК има сериозно и официално влияние върху дейностите на ЕИБ на ранен етап от подготовката на проекти. Що се отнася до ЕБВР, между директора, представляващ ЕС, и директорите, представляващи ЕИБ и държавите — членки на ЕС, се организират неформални срещи за координация с цел постигане на максимален ефект от съвместното дялово участие от 63 % на държавите — членки на ЕС, ЕИБ и ЕС и споразумение за съгласувана позиция в Съвета. Освен това официална координация по по-стратегически въпроси се осъществява на срещите на Икономическия и финансов комитет (ИФК) в Брюксел. Официално ЕК не оказва влияние върху подготовката на проектите на ЕБВР на ранен етап подобно на влиянието за проектите на ЕИБ въз основа на процедурата по член 19.

В качеството си на дъщерно предприятие на ЕИБ и като част от Групата на ЕИБ, ЕИФ е финансова институция на ЕС, която предоставя рисковото финансиране на МСП и насърчава изпълнението на политиките на ЕС в области като предприемачество, технологии, иновации и икономическо развитие. ЕИФ функционира на базата на конкретни мандати от институциите на ЕС, от ЕИБ, от държавите — членки на ЕС, както и от други трети страни или на свой собствен риск.

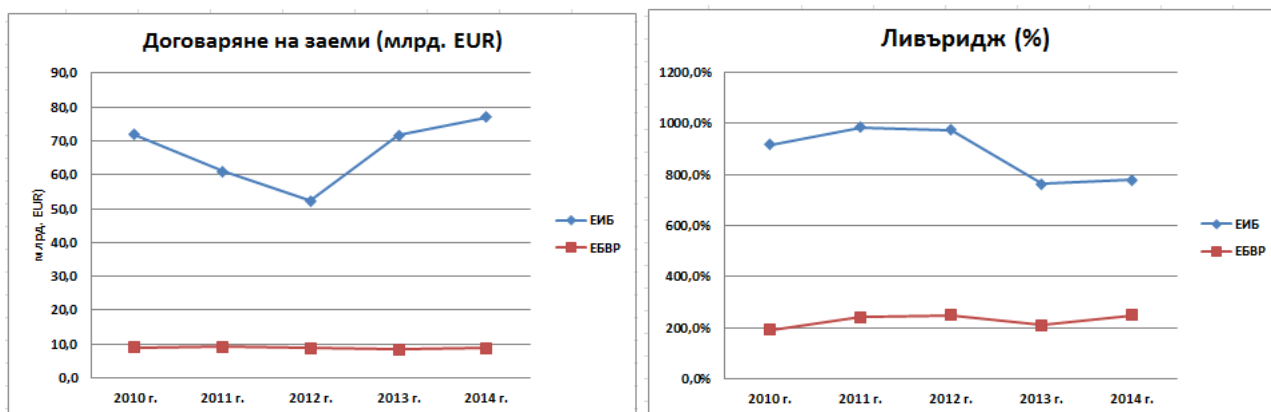
Освен това ЕИБ и ЕБВР имат различни *бизнес модели*. Бизнес моделът на ЕБВР се базира на оценка на въздействието върху прехода, както и на принципите за добро банкиране и допълняемост на проектите на ЕБВР, за екологосъобразно и устойчиво развитие, за по-голям, но благоразумен капацитет за поемане на рискове, за привличане на допълнителни средства от частния сектор и за силно присъствие на място във всяка от държавите, в които банката осъществява своите операции. Наред с това ЕБВР работи с държавите, в които осъществява своите операции, на основата на диалог в областта на политиката и прилагане на поставените условия.

В сравнение с ЕБВР, бизнес моделът на ЕИБ, макар че е също толкова стабилно основан на принципите за добро банкиране, преди всичко се базира на тристълбовата методика за оценка на добавената стойност на нейните операции и по какъв начин те допринасят за балансираното развитие на вътрешния пазар посредством финансиране на продуктивни инвестиции, доколкото няма налични средства от други източници при разумни условия. Проектите трябва да отговарят на политиките на ЕС, да подкрепят приоритетните цели на ЕС и диалога с партньорските държави извън ЕС и за тях трябва да бъде направена техническа, икономическа, екологична и социална оценка на финансовия и нефинансовия принос на ЕИБ.

Вследствие на различните мандати на ЕБВР и на Групата на ЕИБ, двете институции следват различни *ценови политики* при финансирането на своите операции. По-специално:

- ЕБВР финансира проекти, за които бенефициерът не може да получи достатъчно финансиране другаде при условия, които ЕБВР счита за разумни в съответствие със своите три принципа за добро банкиране, въздействие върху прехода и допълняемост. С оглед на мандата на банката да подкрепя пазарни икономики, когато предоставя заем или участва в продажбата на ценни книжа, маржът и/или начисляваната такса на ЕБВР са съизмерени с поемания риск, отразяват търговски пазарни условия и осигуряват известна търговска възвръщаемост („базирана на пазара ценова политика“);
- ЕИБ предоставя заеми или гаранции в случаите, в които извършването на инвестицията допринася за повишаване на икономическата производителност като цяло и насърчава постигането на вътрешен пазар и не са налице средства от други източници при разумни условия. Ценовата политика се базира на понятието за „рисково ценообразуване“ за технически и икономически жизнеспособни проекти с покриване на разходите по проектите на нестопанска основа и задължителното изискване за натрупване на резервни средства. Рисковото ценообразуване е отделно за всеки проект („базирана на риска ценова политика“).

Тези допълващи се бизнес модели предполагат така също разлики в счетоводните баланси на двете банки. Както е показано по-долу, ЕИБ работи при по-висок ливъридж⁴ и по-висок обем на заемите, отколкото ЕБВР (следва да се има предвид, че данните по-долу се отнасят до общите счетоводни баланси на двете банки).

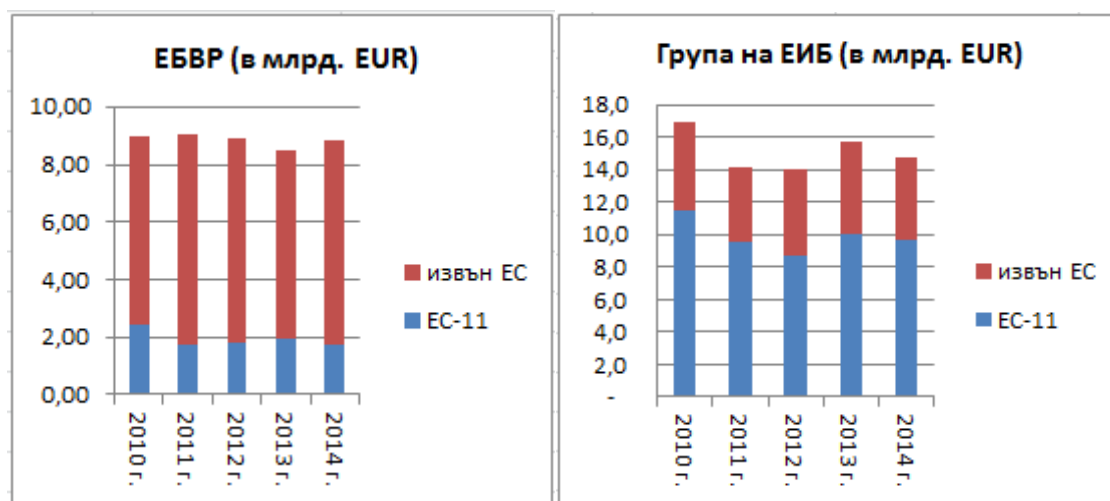
Диаграма 1: Договаряне на заеми и ливъридж на ЕИБ и ЕБВР

Що се отнася до предоставянето на заеми от двете МФИ, ЕБВР е съсредоточена много силно върху прякото кредитиране (86 % от поетите задължения или 45 милиарда евро в абсолютно изражение). Групата на ЕИБ също финансира пряко по-голяма част от своите операции (72 % от поетите задължения или 67 милиарда евро в абсолютно изражение). Освен това може да се подчертае, че прякото кредитиране от ЕИБ е съсредоточено върху големи проекти с добре познати и кредитоспособни контрагенти.

⁴ Ливъридж е отношението на общия дълг към собствения капитал.

Размерът на заемите е един от аспектите, по които се различават моделите на кредитиране на ЕИБ и ЕБВР. За периода 2010—2014 г. средният размер на заемите от ЕБВР е бил 19 милиона евро на операция, а за ЕИБ — 66 милиона евро на операция.

Що се отнася до разбивката по региони (общо за разглеждания период), кредитирането от ЕБВР в държави извън ЕС възлиза на 34,1 милиарда евро в региона и 9,6 милиарда евро в ЕС-11, а финансирането от Групата на ЕИБ достигна 27 милиарда евро в държави извън ЕС от региона и 49,4 милиарда евро в ЕС-11. Относителната значимост на държавите от ЕС-11 и на държавите извън ЕС в общия обем на договорените заеми от двете банки в региона е представено на следната диаграма:

Диаграма 2: Общ обем на договорените заеми от Групата на ЕИБ и ЕБВР в региона

4. ОЦЕНКА НА ЕФЕКТИВНОСТТА НА ИНСТИТУЦИИТЕ

Следните области бяха анализирани с цел да се направи оценка на ефективността на съществуващата система на МФИ за насърчаването на инвестициите в региона (по-подробен анализ е представен в приложения работен документ на службите на Комисията).

- **Ефективност при посрещане на нуждите на пазара:** анализът показва, че Групата на ЕИБ и ЕБВР са разработили широка гама от разнообразни финансови инструменти и техническа помощ, обхващащи най-различни пазарни нужди. Съществуват обаче редица фактори, които ограничават ефективността на техните операции, както беше подчертано в консултацията със заинтересованите страни, като например недостатъчно развитата нормативна рамка в държавите, в които те осъществяват своите операции, или факта, че съвместните финансови инструменти не са успели да осигурят капиталови инвестиции поради по-голямата сложност в сравнение със заемите чрез посредник.
- **Други ефекти:** положителните външни ефекти в резултат на операциите на двете институции могат да се считат за много важен елемент от повишаването на ефективността на техните намеси. Следователно тези положителни външни ефекти са част от интервенционната логика на МФИ. Установени са положителни ефекти от операциите на двете институции под различна форма, а именно:

- финансови (включително демонстрационни) ефекти, които и двете МФИ имат върху финансовия сектор, по-специално чрез структуриране на нови продукти и идентифициране на нови видове бенефициери. Финансови ефекти се получават също и чрез подкрепа за открити финансови пазари за частни инвеститори и развитието на пазарни икономики, подкрепа на вътрешните капиталови пазари и насърчаване на международни финансови стандарти и международни стандарти, свързани с риска;
 - икономически ефекти, като например тласък за заетостта, въздействие върху реалната икономика, надграждане на уменията и насърчаване на международни технически стандарти;
 - социални, екологични и управленски ефекти, по-специално секторни реформи и стратегически диалог, включително промени на правната и нормативната рамка, корпоративно управление, в това число справяне с незаконните капиталови потоци и потенциални данъчни измами, социално въздействие, справяне с изменението на климата и енергийна ефективност, както и подобряване на качеството на околната среда.
- **Привличане на частно финансиране:** анализът на данните показва, че Групата на ЕИБ и ЕБВР успяват да привличат финансиране от частния сектор. Техният успех в привличането на частно финансиране обаче варира в отделните сектори, държави и по отношение на видовете предоставяни финансови продукти и инструменти.

В рамките на анализа беше направен преглед също така и на отношенията между двете банки от гледна точка на **сътрудничеството** между тях. Важно е да се отбележи, че съгласно анализа в почти всички операции е налице някаква форма на обмен на информация, координация или сътрудничество между Групата на ЕИБ и ЕБВР. Това може да се отдаде на факта, че е налице много гъста мрежа от официални и неофициални контакти между тях на всички нива — от техническия персонал до ръководството на най-високо равнище. Двете институции се стремят също така да избягват дублиране на работата, особено по отношение на процедурите по оценяване и комплексна проверка на проектите, при преговорите, финансирането и мониторинга на съвместно финансирани операции. В рамките на анализа бяха открити също така редица официални и неофициални механизми за взаимно доверие, които дават възможност за координиране на действията между ЕБВР и Групата на ЕИБ, по-специално по отношение на обмена на информация за проекти и клиенти, съвместен мониторинг и докладване.

Освен това анализът показва по-голям обем от операции за съвместно финансиране в областите, в които бяха установени почти перфектни полезни взаимодействия по отношение на определени сектори (т.е. общинска и екологична инфраструктура, енергетика и транспорт). Ролята на ЕК е да улеснява комуникацията и координацията между ЕИБ, ЕБВР и партньорските институции. Тази роля може допълнително да се засили, като се проучи *inter alia* възможността за по-голямо участие на ЕБВР в изпълнението на финансови инструменти, които са финансирани от ЕС, в допустимата степен например в рамките на споделеното управление. Съвместното финансиране или съвместното инвестиране обаче не трябва да се считат за цел сами по себе си и не трябва да се налагат в случаи, когато размерите на операциите са твърде малки, или в ситуации, при които частното финансиране може да бъде изгласкано, когато не е уместно необходимите финансови продукти да се предоставят от повече от една МФИ, или при ситуации, в които стратегическите цели на МФИ не са напълно съвместими.

Що се отнася до *допълняемостта и сравнителните предимства*, в анализа бяха разгледани следните аспекти: географски фокус, секторно покритие, характер на техните бенефициери и предоставяни финансови продукти. Анализът показва, че двете МФИ, както и техните партньорски институции, осъзнават своите сравнителни предимства — в зависимост от характеристиките на финансовите операции, видовете финансови продукти и особеностите на регионалните и националните пазари — и ги вземат предвид при прегледа на потенциални операции и при открояването на възможности за сътрудничество.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЯ И ПРЕПОРЪКИ

Въз основа на горния анализ ЕК е на мнение, че съществуващата система на европейските публични финансови институции за насърчаването на инвестициите в Европа и съседните държави е ефективна: посрещнати са по ефективен начин пазарни нужди в широк диапазон, като са налице важни положителни ефекти, което се допълва от усилията на МФИ за привличане на частно финансиране.

ЕК признава също така, че двете институции — ЕБВР и Групата на ЕИБ — имат различни възможности, произтичащи от техните специфични ноу-хау, бизнес модели и капиталови структури. Те се стремят да избягват дублирането на усилия, особено по отношение на процедурите по оценяване и комплексна проверка на проектите, при преговорите, финансирането и мониторинга на финансираните операции. Освен това на институционално равнище се наблюдава също така и официален обмен на информация в резултат на редовните оперативни и институционални срещи в рамките на МР.

Анализът показва също така, че двете институции предоставят съвместно финансиране на база конкретен проект и чрез съвместни механизми или средства, когато това е обосновано от инвестиционна или стратегическа гледна точка. Това включва по-специално големи проекти (например енергетика, транспорт и общинска инфраструктура), при които инвестиционните разходи и рискове са високи и всяка институция може да приложи своето собствено сравнително предимство, както и операции, при които целите в областта на политиката и интересите на двете институции са напълно съвместими (отново могат да се споменат проекти в областта на енергетиката, транспорта и общинската инфраструктура, но също така проекти, които са насочени към положителното въздействие върху изменението на климата, като проекти за енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници, както и операции за подкрепа на растежа на МСП).

Като цяло може да се заключи, че и двете МФИ осъзнават в пълна степен своите сравнителни предимства от гледна точка на съответните си мандати, модели на кредитиране и ценови политики и като цяло използват тези сравнителни предимства по ефективен начин.

Въпреки като цяло положителните заключения, ЕК отправя следните препоръки с цел да е подобри допълнително ефективността на намесата на МФИ (мотивите за тях са изложени в работния документ на службите на Комисията).

Препоръка 1

Макар вече да е налице действителен и активен междуинституционален диалог на високо равнище в рамките на финансовите инструменти на ЕС⁵, ЕБВР и Групата на ЕИБ

⁵ Както е определено в Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза.

биха могли допълнително да подобрят сътрудничеството си на оперативно ниво. Двете МФИ следва да продължат да развиват съществуващите полезни взаимодействия между своите мандати, бизнес модели и произтичащите сравнителни предимства, за да се даде тласък на тяхното сътрудничество. Това важи в още по-голяма степен, когато се използват средствата на ЕС в комбинираните рамки. В своето сътрудничество МФИ следва да обмислят възможността за използването на по-стандартизиран или систематизиран подход и за свеждането до минимум на *ad-hoc* инструментите. В случаите, когато решат да си сътрудничат с ЕК и/или с управляващи органи от различни държави членки (в това число по евентуалното използване на европейските структурни и инвестиционни фондове 2014—2020 г. (ЕСИ фондове)⁶), те следва да използват приоритетно съществуващата структура от финансови инструменти на ЕС и/или финансовите инструменти по ЕСИ фондовете, включително т.нар. „стандартни инструменти“,⁷ когато е целесъобразно.

С цел допълнително да се засилят въздействието и ливъриджът в областта на политиката, ЕК следва да продължи да играе важна роля за финансирането, създаването и надзора на съвместни механизми/фондове, без да е задължително пряко ангажирана с инвестиционните решения или с тяхното управление. По-специално, чрез съчетаването с безвъзмездните средства от ЕС би могло допълнително да се насърчи ангажиментът на ЕК за създаването на съвместни механизми/фондове, особено за осигуряване на допълнителна добавена стойност и за стимулиране на сътрудничеството между двете МФИ, въпреки че Групата на ЕИБ и ЕБВР си сътрудничат и без да използват средства от ЕС.

Освен това, когато използват средства от ЕС (в това число ЕСИ фондове), двете МФИ следва в максималната възможна степен да се базират на вече съществуващите задължения за докладване на ниво проект, включително в съответствие с Финансовото и административно рамково споразумение, сключено между ЕК и Групата на ЕИБ, и Административното рамково споразумение между ЕК и ЕБВР, когато изпълняват съответните изисквания за докладване за фондовете на ЕС и/или ЕСИ фондовете. В този контекст административната тежест на евентуалните нови изисквания за докладване не би трябвало да се превръща във възпиращ фактор за участието на частния сектор във финансовите операции на МФИ.

В същото време настоящите системи за докладване на МФИ не включват някои икономически ефекти, какъвто е случаят с ЕБВР по отношение на ефектите върху заетостта. Това би могло да бъде област за по-нататъшно хармонизиране на подходите към докладването между ЕК и двете МФИ, особено когато те използват ресурси на ЕС. Освен това двете МФИ следва да подобрят и рационализират начина на докладване относно ефектите на ливъридж, тъй като в анализа бяха установени различни методики за изчисляване на данните за ливъриджа.

Препоръка 2

Анализът показва, че съществуват много примери за взаимно доверие, като обмена на информация по време на процедурите за оценка, споделянето на комплексни проверки на

⁶ Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. (Регламент за общоприложимите разпоредби — РОПР).

⁷ Вж. член 38, параграф 3, буква а) от РОПР. До момента са приети следните „стандартни инструменти“ с Регламент за изпълнение (ЕС) № 964/2014 от 11 септември 2014 г.: заем с поделение на риска и ограничена портфейлна гаранция за МСП и заем за обновяване за отделни домакинства.

съвместно финансирани проекти, съгласувания протокол за обществени поръчки по съвместно финансирани проекти и разбирателството между множество МФИ във връзка с докладването по финансиране, свързано с изменението на климата. Все още има обаче възможности за подобряване на взаимното доверие, особено от гледна точка на съвместните преговори за сключване на договор, координацията и споделянето на пазарни оценки и (както е посочено по-горе) допълнително хармонизиране на изискванията за докладване, по-специално с целите на ЕС, когато се използват ресурси на ЕС. Въпреки това надлежно следва да бъдат взети предвид разликите в техните мандати и стандарти в политиките, тъй като те биха могли да ограничат степента, в която всяка институция може да разчита на комплексната проверка и оценката, извършена от другата институция.

Освен това може да са налице съображения, свързани с управлението на риска, и дори при съвместно финансиране на един и същ проект това може да наложи двете институции да извършват отделни процедури за проверка в съответствие със собствените си процеси за оценяване, за да получат одобрението на съответния си Съвет. Пълното взаимно доверие като такова, особено признаването на процедурите или стандартите, не е цел само по себе си.

Препоръка 3

С оглед на полаганите понастоящем усилия от страна на институциите да гарантират *допълняемост* — в случая на ЕИБ — или *въздействие върху прехода* — в случая на ЕБВР, и *качество* и *стабилност* на техните операции, двете МФИ следва допълнително да развият своите финансови и нефинансови стимули, както и ключови показатели за ефективност, което ще допринесе за по-нататъшното нарастване на мотивацията на техния персонал за постигането на заложените цели.

В този контекст целите, касаещи обема на кредитирането, на ЕБВР и Групата на ЕИБ следва да бъдат съпроводени от амбициозни цели за допълняемост/въздействие върху прехода, качество и стабилност на операциите. Важно допълнително съображение в това отношение е, че и ЕБВР, и Групата на ЕИБ трябва да засилят своите усилия за привличане на частно финансиране.

Анализът показва, че за постигането на високо равнище на участие на частния сектор могат да бъдат използвани структурите за споделяне на риска (като подчинен дълг, продукти от тип „мечанин“, гаранции, собствен капитал, първостепенен дълг с по-висок рисков профил) и те следва да продължат да бъдат част от стратегиите на двете МФИ за привличане на частно финансиране. При наличието на подходящи обстоятелства (като пазарни сривове или маркетмейкъри), механизмите на ЕС за съчетаване на финансиране биха могли да предоставят помощ, за да се проправи пътят за по-голямо финансиране от частния сектор.

Освен това все още може да се засили мотивацията на персонала в двете МФИ за поддържане на стратегически диалог, както помежду им, така и с ЕК, особено по приоритетите в политиките на ЕС като местно икономическо управление, развитие на капиталовите пазари, развитие на устойчива инфраструктура и т.н. Вж. също така препоръка 6.

Препоръка 4

Сътрудничеството между двете МФИ може допълнително да бъде засилено посредством участието на ЕБВР в Инвестиционния план за Европа — водеща инициатива на ЕС. По-

специално ЕБВР би могла да се включи чрез инвестиционните платформи, предвидени в Регламента за Европейския фонд за стратегически инвестиции (ЕФСИ)⁸. Опитът и натрупаните в миналото знания на ЕБВР във връзка с идентифицирането на жизнеспособни проекти, разработването и групирането на проекти и привличането на потенциални инвеститори биха били от полза при създаването на инвестиционни платформи, включващи региона на ЕС-11.

С инвестиционните платформи се цели да се привлекат допълнителни средства от ЕС и да бъдат ангажирани публични финансови институции, включително национални насърчителни банки и институции, както и институционални инвеститори и търговски финансиращи организации, с постигането на целите на ЕФСИ. Платформите може да бъдат проектирани в различни форми, за да се позволи извършването на преки и непреки вливания на собствен капитал, както и предоставянето на гаранции за висококачествена секюритизация на заемите и други продукти, които се предоставят с оглед на постигането на целите на ЕФСИ.

Препоръка 5

Двете МФИ следва да засилят своите усилия за проактивно ангажиране на институционални инвеститори като пенсионни фондове и държавни инвестиционни фондове⁹ (ДИФ) в съфинансирането на инфраструктурни проекти в държавите, в които и двете институции осъществяват операции. ДИФ, публичните пенсионни фондове и застрахователите разполагат с голяма ликвидност за инвестиции и са най-естественият вид инвеститори за проекти за дългосрочно финансиране в области като инфраструктурното финансиране поради тяхното изискване по отношение на покриването на дългосрочни задължения.

За това засилено сътрудничество в много случаи може да е необходима т.нар. „стратификация на инвеститорите“, което означава, че в рамките на един инвестиционен механизъм се емитират различни класове акции с различни профили на риска/възвръщаемостта и степени на влияние.

Например ползи могат да се извлекат от по-големия интерес и опита на базираните в Европа застрахователни дружества и пенсионни фондове. В този контекст ЕБВР и Групата на ЕИБ могат да бъдат насърчени да разработват съвместни проекти с такива субекти. От друга страна, ДИФ следва да бъдат включвани само когато отговарят на приемливите стандарти за управление и гарантират съгласуване с политиките и законодателството на ЕС.

Препоръка 6

ЕК следва да насърчи двете банки да способстват по-специално за разработването на продукти на капиталова основа и за стратегически диалог. ЕБВР би могла да засили своя ангажимент с ЕК и държавите, в които осъществява операции, за реализирането на взаимноизгодни инициативи в областта на политиката. В рамките на ЕС-11 например, двете МФИ биха могли да съдействат на националните правителства при разработването

⁸ Регламент (ЕС) № 2015/1017 на Европейския парламент и на Съвета от 25 юни 2015 г. за Европейския фонд за стратегически инвестиции, Европейския консултантски център по инвестиционни въпроси и Европейския портал за инвестиционни проекти и за изменение на регламенти (ЕС) № 1291/2013 и (ЕС) № 1316/2013 — Европейски фонд за стратегически инвестиции.

⁹ При спазване на правилата за държавна помощ.

на политики, които да им помогнат да преминат към общ капиталов пазар в Европа, за който се говори в наскоро обявената водеща инициатива „Съюз на капиталовите пазари“ (СКП). Тази законодателна инициатива съответства на мандатите на ЕБВР и на Групата на ЕИБ да финансират МСП и инфраструктурни проекти, да съдействат за привличането на инвестиции от частния сектор и за развитието на отворена и стабилна финансова система, улесняваща достъпа до финансиране за частния сектор.

Накрая, и за двете МФИ е налице възможност за допълнително сътрудничество с ЕК по стратегическия диалог за определяне на подходящ съвместен отговор в областта на политиката на регионални и национални предизвикателства посредством редовен, структуриран обмен на анализи в областта на политиката и обсъждане на стратегии за насърчаване на постигането на общите цели и приоритети.
